

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben káshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 innep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásán
 vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 16.

Remegő nyárspolgárok.

Nemrégiben egyik előkelő jogi szaklapunk azt írta, hogy nem a remegő nyárspolgárok kedvéért készülnek a törvények, ne tessék tehát a falukon, tanyákon nyugtalankodni a dánosi haramiák ügyében hozott enyhe ítélet miatt.

Ez a kijelentés kissé szemet szur.

Nem a remegő nyárspolgárok számára készülnek a törvények! Szép. De hát akkor voltaképpen kinek készülnek? Talán csak a gazemberek, a haramiák magas tetszése kedvéért?

A rettegető nyárspolgárok állandó guny tárgyai; ime maga a Jogtudományi Közöny tudása is jónak látja kathedrai élceket faragni róluk és szánakozva odamondani nekik: ugyan hallgassatok, nem a ti védelmetekre való a törvény!

Könnyű ilyen könnyelmű kijelentéseket tenni Budapesten, a kényelmes palotákban, a hol államrendőrség, detektívek, egy hadosztálynál nagyobb haderő viyáz a bátor nyárspolgárokra. Azoknak nem igen eshetik máskor bajuk, mint legfeljebb egy-egy szociálista tüntető körmenetnél. Itt lehet hangoztatni a huma-

nizmust, hiszen csupa humanizmus veszi körül az embert. A háziurak nem akármikor, hanem negyedévenként csak egyszer támadnak meg, pénzt vagy hurcolkodást követelve. Utonállók nem fosztanak ki, csak az élelmiszeruzsorások. Szóval szép az a Pest, Istenem, beh szép — hanem hát Budapest nem a világ s több a dánosi csárdához hasonló házikó, mint a szaklapok fényes és kényelmes szerkesztősége. A bátor nyárspolgárok filozofálhatnak német szaklapok kiálló bölcsesei fölött, de a remegő nyárspolgárok azt felelik rá: Köszönjük, mi abból meg nem élünk.

Könnyű bátor nyárspolgár módjára vitéz cikkeket írni. Hanem lássuk azt a nyárspolgári vitézséget egy magános, falusi kunyhóban, a hol négy zsvány kopogtat be revolverrel, fejszével. Itt a legvitézebb cikk írója is a nyulak módjára gyakorolná a vitézséget, ha tudná.

Szerencsétlen dolog az nálunk, hogy a gyakorlat kérdéseit mindig az elmélet emberei akarják megoldani kizárólagosan. A sok elméleti bölcselet akkora szürkeséggel feküdt rá szervezetünkre, hogy már-már szürke hályogként fogja be a szemeket. Soha sem azt vizsgáljuk, mit követel az élet, a gyakorlat, hanem aggodalmas gondossággal kutatjuk német

salabakterek porlepte teóriáit. A városi kényelemben, illatos havanna füstje mellett elmélkedő filozófus: az a legfőbb tekintély, a ki mellett a millió és millió kis ember, a kik ki vannak téve az élet minden küzdelmének, a gazemberek ravaszágának, erőszakoskodásának, gyilkos fégyverének — ezek a milliók mind csak lekiesinyelhető nullák, remegő nyárspolgárok.

Pedig hát ezek a remegő nyárspolgárok: a társadalom. A remegő nyárspolgárok azok, a kik mindennapi becsületes munkájukkal megkeresik a kenyeret családjuknak, a remegő nyárspolgárok vonulnak be katonának, ha út a komoly óra, a remegő nyárspolgárok szántják a haza földjét, készítik a tudós ur ruháját, butorát, kinyomtatják a könyvét, azokon a remegő nyárspolgárokon nyugszik minden teher, nos hát akkor a törvénynek is őket kell első sorban megoltalmaznia!

A békén, a becsületes munkán kell alapulnia a társadalmi életnek. A békét, a becsületes munkát kell oltalmaznia a törvénynek. Egy ilyen, a gyakorlati életnek megfelelő törvény többet ér, mint a fővárosi közbiztonság paizsa mögött a legvitézebb nyárspolgár tollával megírt elméleti bölcselet.

*

Valódi Panama-kalap 6 korona PFAFF-nál.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A lókupec.

Elmult egy jó negyedóra, még mindig hiába egerészett a szemem az országuton. Sehogysem akart rajta feltűnni a nagybátyám kocsija.

— Bizonyosan későn kapták a sürgőnyt — gondoltam. Legjobb lesz, ha gyalog vágok a tanyának.

Gyönyörű tavaszvégi délután volt. Köröskörül hatalmas táblákban hullámozott a buza, az árpa, a rozs. Az utmenti páros árkot csomóstól himezte a pipacs, a buzavirág, a zsálya, a mécsvirág, közbe-közbe egy-egy megkéssett gólyahír sárgállott. Bőven tévedt a virágokból a buja kalászkok közé is. Legkivált a tolakodó vadrepce foltozta a zöld vetést. Az utat terebélyes akácfa árnyalták. Egyik-másik őlesen magaslott a többi felett. Egy pár szemtelen szarka azoknak a hegyibe ült, hangos csörgéssel menekülgetve előttem. A kerékvágásban itt is, ott is bubos pacsirta szemelt. A bátrabbja

szinte lépésnyire bevárt s csak akkor szaladt fürge iramodással az utféltre.

Az egész telet és a tavaszt is a városban huztam ki s most alig győztem betelni régi szeretőmmel, a pusztával. Dologidő volt s egyedül bandukoltam az egész országuton.

De alig gyalogoltam egy félóráig, szekérszörgés ütötte meg a fületem. Hátranéztem. A tikosi dűlő alatt, boglyásan bodorodó porfelleg közepében rozoga vasalt szekér közeledett. Jó negyedórába telt, míg beért. Egy öreg parasztgazda hajtotta a két apró mokánylovat. A szárában debreceni makrapipa lógott. Mikor melém ért lassu kocogással, lépésbe lassította a két sárgát.

— Agyon Isten jó napot!

— Adjon Isten magának is, bátyám!

— Hová utazik az ifj' ur?

— A Hombásra.

— Hát akkor csak kapják föl, elviszem a Varjulaposig. Azzal is hamarabb lesz.

Fölültem az öreg mellé az első saroglyára. Egypár paraszti ruhadarab volt a sovány ülés. Az öreg löcsre akasztotta a gyeplőszárat, lassan a markába verte a pipát, kihuzta a nadrágra

mellől a dohányzacskót, kérges hüvelykujjával megtömte belőle a pirosbarna cserepet, azután a fogaközé akasztotta a kurta meggyaszárat és kénes gyutát keresett elő a dolmánya zsebéből s addig tartott két szálat az ujjai között, míg csak a körmeig nem égett; akkor a gyufát is a dohány hegyibe nyomkodta, ráhajtotta a pléhkupakot, kezébe vette a gyeplőt s csak akkor szólott, mikor megint vigan kocogott a két sárga.

— A tekintetes ur tán bátyja az ifj' urnak?

— Nagybátyám.

— Akkor hát nála is marad most darab ideig?

— Mig a nyár tart.

Elhallgattunk. Idő teltén megint kezdte:

— Tán inkább is szeret itt az ifj' ur, mint a városban?

— Hogy az igazat mondjam, a városból csak a tornyot szeretem. Azt is csak úgy, ha messziről látom a hegyét.

— Szabadabb is itt. — Ne te, no! Hova nem mászna mán a másikkal? — támadt a rudasra.

A hatóságilag díjmentesen engedélyezett **VÉGELADÁS** még mindig tart:

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházában

hol az összes cikkekben raktáron levő óriási készlet minden elfogadható árban lesz kiárustva.

Elsőrangú műtermeiben úgy

angol kosztümök, mint francia

ruhák **rendkívül olcsó**

árban elvállaltatnak.

Wekerle a szeszkontingensről. A miniszter elnök ma érdekes kijelentéseket tett a folyóson a szeszkontingensre vonatkozólag.

Hajdu Frigyes, több más képviselő jelenlétében megkérdezte Wekerlét, hogy milyen alapon tér el a szeszkontingens megváltási összege a Széll-féle novellában kontemplált novelláris rendeletről.

Wekerle erre így válaszolt:

— A szeszgyárak az adófelemelésé folytán, hektoliterenként 4 koronányi, évekig tartó olyan előnyhöz jutnak, amely ezen különbözetet teljesen parallelizálja.

Hajdu Frigyes: — A javaslat intencióját, mindnyájan helyeseljük. Jó volna azonban, ha a szeszgyárak megkapnák azt az országot, amely kontingensnek piaci áru volt.

Wekerle: — Erről lehet beszélni. Hozzá is járulok, abban az esetben, ha az ipari szeszgyárak a szárított moslékra vonatkozó tilalmát elfogadják.

Itt többen kijelentették, hogy ezt a feltételt a gyárak nem fogadják el.

A miniszterelnök ezután kijelentette, hogy a sérelmesebb rendelkezésektől el fog állni. Amivel az aggódó képviselőket sikerült megnyugtatnia.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi párt tegnap délután értekezletet tartott, melyen első sorban a végrehajtási törvényjavaslatot vették tárgyalás alá. A tárgyalás során több nézeteltérés volt, miért is a javaslatot levették a tárgysorozatról. A szeszadó-reform javaslat tárgyalásánál. Wekerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy a javaslatban a szeszkontingens 65 re szállítja le. A szárított moslékra vonatkozó tilalmat megszünteti és végül, hogy a kisüstösök érdekeit megvédi.

Minisztertanács. Az e heti minisztertanácsot ma délben tartották meg a képviselő-

házban a miniszterelnök fogadótermében. A hivatalos értesítés szerint folyó ügyeket intéztek el. A miniszterelnök többek között ismertette álláspontját a fővárost fejlesztő törvény ügyében. A minisztertanács egyhangulag helyeselte a miniszterelnök felfogását.

Uj képviselő. Székesfehérvárról táviratozzák nekünk: Báró *Manndorf* Gézát, a székestehérvári kerület egyedüli jelöltjét függetlenségi programmal ma egyhangulag képviselővé választották. Nagy Ignác választási elnök és dr. Saára Gyula polgármester üdvözlötték az új képviselőt, aki lelkes beszédben köszönte meg a polgárságnak iránta tanúsított bizalmát.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 16.

Elnök *Juszt* Gynla.

A mai ülés tíz órakor kezdődik. Az elnök bemutat néhány időközben beérkezett irományt, ezután rátérnek az

ingyenes népoktatásról

szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatására.

Teszelszky József alkotmánypárti kath. képviselő: A javaslat — elismeri — hiányokat pótol. Nem félti a katolikus iskolákat a javaslat által kontemplált következményektől. Amely népiskola nem akar és tud hazafias szellemű oktatás nyújtani, annak el kell pusztulni a föld színéről. (Helyeslés.) A javaslatot elfogadják.

Pop Cs. István: Mi románok (Zaj.) már régen megvalósítottuk az ingyenes népoktatás magasztos elvét. A mi szegény egyházunk már tíz éve nem szed tandíjat népiskoláiban. A magyar állam forszirozza a magyar nyelv elterjesztését.

Elnök: Tessék tudomásul venni, hogy a magyar nyelv az állam nyelve.

Pop Cs. István: Tudom. (Zaj.)

Elnök: Akkor tessék ezt a szeme előtt tartani.

Pop Cs. István: Ott tartom. (Derűtség.)

A javaslat nem sokat fog használni, mert a szegények nem annyira a tandíj, mint inkább ruha és cipő hiányában úgy sem járhatnak iskolába. Az volna az igazán nemes kulturmunka, ha mint külföldön, ruhát és cipőt adnak a földhözragadt szegények gyermekeinek. Meg van győződve, hogy a javaslat nem fogja sokkal előbbre vinni a népoktatás ügyét. A javaslatot nem fogadja el.

Elnök: Ki következik?

Fegyző: Vázsonyi Vilmos.

Elnök konstatálja, hogy Vázsonyi nincs itt s így *Demján* Vazulra kerül a sor.

Damján Vazul rövid felszólalásában rámutat arra, hogy a javaslat a nemzetiségek és felekezetek ellen irányul s így ezt el nem fogadja.

Vázsonyi Vilmos: Azok támadják e javaslatot, akiknek erre a legkisebb okuk van. A felekezetek autonómiájának megszüntetéséről panaszkodnak itt olyanok, akik maguk is belátják, hogy ez a javaslat a legkevésbé sem sérti a felekezeti függetlenséget. A közoktatásügyi miniszternek szerencséje van ellenfeleinek megválogatásában. (Zaj.) Ezek az ellenfelek csak nimbuszát növesztik a közoktatásügyi miniszternek, a miniszter csak Tisza István langymeleg kultuszpolitikáját követi. Ennek bizonyítására Tisza István beszédeiből olvas fel részleteket.

Tisza Istvánnak az volt a célja, hogy a felekezeti iskolákat az állam pénzén tartsa fön. Ugyanezt teszi most Apponyi is.

Ulay Lajos: En állom a függetlenségi programot és állami oktatást akarok.

Vázsonyi Vilmos: Ugylátszik hiába állja. (Derűtség.) Köztudomásu, hogy a felekezeti

Egy kicsit előre emelkedett ültében s végighuzott rajta az ostorral.

— Pedig jó menőnek nézem, vettem oda.

— Oyan ez uram, mind a kettő, akár valami tátos.

— Maga nevelése?

— Vettem. A nyergest öt hete, a rudast nyóc napja.

Hamar összetanultak.

— Hát jó egy pár lu ez együtt, csak a rudasba szorut vóna egy kis csillagvizsgáló természet. Mer' nagyon lehordja a fejét. Most is a fődét turja-e!

Mindjárt meg is rántotta a ló száját a gyepelővel.

— Csak jól huzzon, az a fő.

— Az ellen nincs panasz. Egymaga elegendü vóna egy cséplőgép elibe. De mégis csak úgy erányos az, ha pászol a másikkal. Veszek is helyette most szombaton a pógári (Tisza-Polgár) vásáron akurátosabb párt a Lepkéhe!

— A nyergeshez?

— Ahho', ha ugyan kapok hozzá.

— Mer' most ugyan le van nyüve egy egy kicsit, hogy egész héten, meg a mult héten is fuvarba járt, de ha lábrakap, nem adnám egyszáz pengő forintér'.

Szeretettel szegezte a szemét a két állatra s csendesen suhintott egyet felettük.

Egy kis utmenti tanya mellett tartottunk. A ház előtt egy parasztleány kurjongatott.

— Megajjék mán, Bálint bátyám, vegyik fel engem is.

Az öreg visszakiáltott:

— Hova számitasz?

— Andris bátyámékhoz.

— Gyere hát na!

A legény háttal a szekérodalnak vackalódott az öreg mellé. Máig sem tudom, miféle praktikával gubbasztott azon a kemény helyen olyan kényelmesen. Csendesen pipázott ő is.

— Ugy hiszem, — mondotta — hogy a nyerges megest uj szerzet.

— Mindössze nyóc napja vettem.

— A Rabló helyett?

— A helyett.

— Pedig olyan lova nem igen vót Bálint bátyámnak egyhamar!

— Hát jó egy ló vót, jó lépő, jó menő; sajnáltam is tuladni rajta!

— Akkor mir adta el Bálint bátyám? Hiszen nem vettem észre, hogy langolt (sántított) vóna Purdinós (kehes) se vót.

— Konyított.

— A még nem hiba. A felül tarthatta vóna még Bálint bátyám.

— Tarhattam vóna igaz, de látod-e — mutatott az ostorvéggel a rudas fejére — milyen pereclülű a Linda? Hát sehogyse pászolt hozzá.

— Akkor minek vette meg?

— Csak azután vettem észre.

— Most osztán ez a kettő jár együtt?

— Szombatig, mer a Lindán tul akarok adni.

— Mi hibája?

— Fakó a másikkó!

— Oszt azir akar tuladni rajta?

— Azir. Csak nem járok telemás két lúval!

— Ha akar helyette másikat, tudnék én kommandálni Bálint bátyámnak egy negyedfű csikót.

— A sete Csukását!

— Nem! a Gábor bátyámét. Egy hókát. Talán látta is, Bálint bátyám?

— A Badárt?

— Aszt!

— Láttam a tavaszon. Megjárós jószágnak nitem szemre, ha össze lehetne házasanani a Lepkével.

— Ugy hiszem, hamar összetanulnának.

— Mikor lehetne mégnézni?

— Akár ma is, estig még futná az idő.

— Hát akkor forduljunk vissza!

Friedländer I. Izsó

angol uri-divat szabó

NAGYVÁRAD, Szent János-utca 14.

Értesitem az igen tisztelt vevőimet és a nagyérdemű közönséget, hogy a **tavaszi és nyári idényre** a ruhaszövet különlegességeim megérkeztek és azokból állandóan nagy raktárt tartok. Kívánatra mintákat házhoz küldök

Angol, skót és belföldi különlegességek.

Pontos kiszolgálás. — Modern szabás.

Izléses munka.

iskolák az ország leggyengébb iskolái. (Nagy Zsaj.)

Zachariás János: Fogalma sincs róla.

Vászonyi Vilmos: A felekezeti iskolák szemben az állami és községi iskolákkal sokkal alacsonyabb nivón állanak. (Zsaj.)

Egy hang a néppárton: Miért nem beszél a zsidó iskolákról.

Vászonyi Vilmos: Az nekem egészen mindegy, hogy melyik felekezetről van szó. En általánosságban beszélek. A felekezeti iskolák negyven év alatt jó formán semmit sem tettek a magyarosítás érdekében. Örömmel üdvözlőné a javaslatot, ha nem foglaltatna be az a kitétel is, amely olyan felekezeti iskoláknak is nagy állami segínyt biztosít, amelyek egyáltalában nem szorulnak rá. A felekezeti népoktatást nem lehet a demokrata elvekkel össze kapcsolni. (Hosszu szünetet tart.) Majd az elnökkel disputál és figyelmeztetése után leül.

Apponyi beszéde.

Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter: A javaslatot bátran elfogadhatják mindazok, a kik jelenlegi helyzet tarthatatlanságát belátják. Ez a javaslat az államosítás felé is haladást jelent. (Helyeslés.) De meg lehetnek vele elégedve a felekezetek is. Az analfabéták nagy tömege elszomorító és ezen van hivatva a javaslat elsősorban segíteni. Nem áll az, hogy ő Tisza István eszméit kopirozza. Ezeket az eszméket báró Eötvös József vitte be a magyar kultur politikában. (Eljenzés.) Ami azt illeti, hogy a népoktatás mégsem ingyenes, mert adóban megkell majd a lakosságnak fizetni azt; — hát ez egyszerűen nevetséges érv. Valahonnan csak kell fedezni a kiadásokat. (Derűtség.) A javaslat alap gondolata az, hogy a tanítás az állam legfőbb érdeke, amely érdek megvédésére semmiféle áldozat sem volt. (Eljenzés.) A

népműveltség emelése társadalmi érdek. Az meggyőződés hogy e javaslatban foglalták az ország kulturáját, hazafias irányban egy eddig nem remélt magaslatra fogja emelni. A javaslat egy nemzetiség ellen sem irányul. A magyar nemzet odanyújtja mindenkinek békejobbját; aki nem fogadja el, vessen magára. Kéri a javaslat elfogadását. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

Elnök: Elrendeli a szavazást.

Leitner Adolf visszavonja a maga indítványát.

A Ház nagy többsége általánosságban elfogadta az ingyenes népoktatásról szóló javaslatot.

Elnök öt perc szünetet ad.

Szünet alatt a képviselők pártkülönbösg nélkül körülveszik Apponyit és percekig éljenzik.

Szünet után a részletes tárgyalás következett.

Az első szakasznál Leitner Adolf, Giesswein Sándor, Pető Sándor és Nemes Bertalan szóaltak fel.

Apponyi Albert gróf felel a felhozott kifogásokra. Hozzájárul Giesswein módosításához, hogy az 1868. XXXVIII. szakasz érvényben maradjon. A többi indítványok mellőzését kéri.

A Ház ily értelemben elfogadja az első szakaszt.

A javaslatot több lényegtelen felszólalás után a Ház részletességében is elfogadja.

Következett a mentelmi bizottság javaslata, melyet minden felszólalás nélkül fogadott el a Ház.

Az ülés 2 órakor véget ért.

Akadályok a Pecesabályozásnál.

A kulturmérnöki hivatal felebbezése.

A Pecesabályozása tárgyában megtartott helyszíni szemléből kifolyólag az alispán, mint megyei elsőfoku vizjogi hatóság megadta az engedélyt a város által hozzá benyújtott tervek alapján. Az engedély megadása ellen a kulturmérnöki hivatal beadta felebbezését, azonban annak megindoklására időt kért. A felebbezés indoklása tegnap készült el.

A kulturmérnöki hivatal a felebbezésben komoly bírálat tárgyává teszi a Pece szabályozását. Azt lényegében nem is kifogásolja, csupán a városi mérnöki hivatal által készített tervek tartja helyteleneknek.

Általánosságban megemlíti, hogy Nagyvárad jelenleg az átalakulás stádiumában van s ebből kifolyólag több nagy jelentőségű művet készített. Nevezetesen csatornázást, mely öblögető rendszerű clostettkel lesz összekötve, vízvezetékét készített, ezekhez azonban felettes vizjogi hatósági engedélyt nem kért, tehát e nélkül, szabályellenesen dolgozott. Ebből kifolyólag természetesen a kulturmérnöki hivatal nem is adhatta meg véleményét.

A kifogásolt Pece szabályozási terveit már most el kell vetni illetőleg megváltoztatni, mert azok csak károsak. Nevezetesen a tervek szerint a Pece a levezetés alatt csak nagyon kevés eséssel fog birni, ami igen nagy hátrányára van a város érdekelt részének. Ugyanis a város területén mint a hadapródiszkolai részen a talajviz nagyon magasán áll ennek pedig jó részben a Pece az oka. A rendezéskor pedig föltétlen tekintettel kell lenni erre a dologra is és a talajviz magas állását is csökkenteni kell.

Rossz maga az általános csatornázási terv is. A kulturmérnöki hivatal eme kijelentését azzal indokolja, hogy a városban már elkészített csatornák nem vezetnek le a talaj vizet. Vannak házak a csatornák mellett, melyeknek pinceiben víz jelentkezik, ennek pedig a csatornázás után nem lenne szabad megtörténni.

A kulturmérnöki hivatal, eme kifogásai alapján megfelebbezi az alispán engedélyét és kéri, hogy az ügyet, tekintettel annak sürgős voltára, rövid időn belül terjessze be a másodfoku bírósághoz. Az esetben ha a másik bíróság is elutasítaná az ügyet, akkor a jelen felebbezés alapján fel fogják terjeszteni a harmadfoku bírósághoz, ahol szintén sürgetni fogják az ügy elintézését.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hir.** *Novotnyi S.* Alfonz főgimnáziumi igazgató a kalocsai érseki főgimnáziumban tartott érettségi vizsgálatokról haza érkezett és átvette hivatalát.

* **Papszentelés.** Az egyházmegye most végzett theologusait a jövő héten fogja felszentelni *Fetzer Antal* segédpüspök. Az itju leviták közül *Fetzer Józsefet* és *Hobek Istvánt* áldozópapokká szenteli a helybeli székesegyházban.

Azzal lefogta az öreg a lovakat s hozzám fordult:

— Tudja-e az ifj' ur az utat?

— Köszönöm, nem először járok erre. Hát Isten áldja meg a szivességéért!

— Isten áldja meg!

Leszálltam s mentem tovább előre. Ők pedig visszatelé lovat nézni.

Már negyedik hete tanyáztam a nagybátyámnál, mikor egy vasárnap délelőtt a kastély elé állt az öreg Buza Bálint. A nyerges lova még a régi volt, a Lepke, de a rudast, ugy látszik, azóta vette.

— Eladó lovat hallottam a tekintetes urnál — mondta a nagybátyámnak.

— Van egy sárga.

— Amelyik a Hortogágyon nevelődött tavalyiba?

— Az.

— Megvenném nyergesnek, ha megtudnánk egyezni, mert amék most van, a Lepke igen morog a másakra.

— Jó egy órahosszant kellett alkudni az öreggel, mert a parasztember krajcáros. De végre is állott a vásár.

Mindjárt be is fogta az ujonnan szerzett lovat, a Lepkét pedig a hátulsó saroglyához kötötte.

— Ezen meg majd tudlak három nap mulva az ónodi vásáron — mondta.

Három hét mulva váratlanul haza kellett jönnöm. Amikor a nagybátyám a vasúthoz vitt, megint találkoztunk az öreggel. Szembe hajtott. A nyerges lovat még a nagybátyámtól vette, de a rudast már megint nem ismertem. A nagybátyám utána is kiáltott:

— Kitől vette a rudast?

— Csapó Pétertől.

— Mennyiért?

— Hatvankét forintir.

Azután hozzámfordult.

— Nagy kupec az öreg. Kupecebb a kupecnél. Nincs az a ló, amelyiken valami hibát ne találna, csakhogy csereberélhesse. Nem emlékszem évek óta csak egyre is, a melyiken másfél hónap alatt tul ne adott volna. Ez éppen a hatodik rudas lova az idén.

— Bizonyosan azért, mert nagyon szereti az állatot — mondtam — s mindig jobbra akarna szert tenni.

Hogy elbucsúztunk a vasutnál, hamarosan kényelmes ülést kerítettem az egyik ablak mellett. Alig pár pillanat mulva még két ur telepedett a fülkémbé, akik már a következő állomáson kiszálltak. Odáig többek között valamelyik lányismerősükről is beszélgettek.

— Szép lány — mondta az egyik — csak nagyon is rátartós. Udvarolhat neki akárki fia is, ha nem kedveli, egykettőre tud rajta, akár az öreg Buza Bálint a lovain.

Az Érmelléki Kereskedelmi Részvénytársaság
borkiviteli osztálya ajánlja tisztán kezelt hegyi borait.

mig Papp Béla szerpappá, Ferdényi Kálmán és Somogyi Antal pedig alszerpapokká lesznek, fiatal koruk miatt. Az alszerpapság feladásának napja e hó 24-e, a szerpapságé június 26, Iézus szt. Szívének ünnepe, az áldozópapságé június hó 28.

* **A megye az Urnapján.** A holnap ünnepre, Urnapjára a püspök, a megye és város törvényhatóságát, illetőleg tisztikarát is meghívta. A meghívók tegnap érkeztek meg úgy a megyéhez, miut a városhoz. Az Urnapján a két törvényhatóság tisztikara élén a főispánnal diszben fog megjelenni.

* **A királyi főügyész vizsgálaton.** Szaniszlavusky Adolf királyi főügyész az aradi és gyulai ügyészségeken megtartotta rendes hivatali vizsgálatát, s mindenütt a legnagyobb rendet találta. Tegnap megkezdte a nagyvárad ügyészség megvizsgálását. A tegnapi nap folyamán a pénztárt vizsgálta meg s azt rendben találta.

* **Ötvenéves jubileum.** A dunántúli ág. evang. egyházkerület által létesített s fenn tartott soproni tanítóképző-intézete f. évi június hó 22-én 54 éves fennállásának emlékére jubileumi ünnepélyt tart, melyre az egyházkerület világi és egyházi előkelőségeit, valamint az intézet volt növendékeit meghívta. Az ünnepélyen városunkból Winkler Lajos, a községi polgári fiúiskola igazgatója is részt fog venni, mint az intézet egyik legrégebbi növendéke, ki 1863-ban hagyta el az intézetet s azóta szakadatlanul városunkban működött; 8 éve a helybeli ág. h. ev. Egyháznál, 1871 óta pedig a községi iskolaszék meghívása folytán a községi polgári fiúiskolánál. Az 1863-ban első ízben kibocsátott okleveles tanítók közül — 45 évi működés után — hányan fogják egymást vizontlátni, az a jubileumon fog kitudódni; de hogy mindazok, kiket a Gondviselés e ritka napon egytív vezérel ősz fejjel és mély hálával áldoznak Istennek — nehéz pályájuk határán — az bizonyos. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Winkler Lajos igazgató, ki jelenleg is szabadságon van, többé nem tér vissza hivatalába, hanem a jövő tanév kezdetén nyugdíjba vonul.

* **Jókai utca kinyitása.** A nemrég létesített Jókai-utca lakosai kérték Nagyvárad városát, hogy utcájukat nyitassa ki Szabadság-utcáig, ezáltal megszűnjék Jókai utcának mai Zsák-utca jellege. Köszeghy József városi főmérnök véleményes jelentésében javasolja az utca kinyitását azonban annak költségeit a kérelmező lakosok viseljék, mert Jókai-utca nem oly fontos közforgalmu utca, hogy a város áldozzon kinyitására.

* **Uj ágyuk a tüzérségnél.** Az osztrák-magyar hadsereg tüzérségét új ágyukkal szerelik fel. Az új ágyukat most osztják szét az egyes tüzérezredeknek. Nagyváradra tegnap érkezett két darab a legújabb találmányu gyilkoló eszközökből, két löszer kocsi. Tegnap délután szállították be a vasútállomásra az új ágyukat. A tüzérek egy része kivonult a megfelelő számú lovakkal az állomáshoz. A tüzérezredes vezetése alatt a tisztikat is kivonult az új ágyuk átvételére.

* **Eljegyzés.** Schiller Sándor a »Pannonia« nagyszállója és kávéház társtulajdonosa, tartalékos hadnagy eljegyezte Aczél Ferikét Aczél Zsigmond bankigazgató leányát a nagyvárad leányvilág legkedvesebb tagját.

* **A megyei tisztügyi bizottság ülése.** A megyei tisztügyi bizottság tegnap ülést tartott. A bizottság Sámson Márton

ésedi járási orvos nyugdíjazása iránti kérvényével foglalkozott. A bizottság a kérvényt kedvezőleg intézte el. Második tárgy volt Vass László volt belényesi szolgabíró özvegyének nyugdíj felemelés iránti kérelme. A bizottság ezt nem teljesítette.

* **Táviratok feladása az újvárosi postán.** A nagyvárad posta táviratigazgatóság június hó 16-tól a Nagyváradon Teleky-utcai postahivatal táviratok felvételére és továbbítására is berendezte. Táviratok feladása hétköznapokon délelőtt 8—12 óráig, délután 2—6 óráig, vasárnapokon délelőtt 8—11 óráig, délután 2—3 óráig eszközölhető.

* **A sályi-i emlék.** Tegnap tudósításunkból kimaradt azon emlékvers, mely a San-Remo-ba nyugvó Tarnay Károly lelképásztori működése helyén, a hívek adakozásából emelt márványkeresztre van rávésve:

San-Remo hantja földje bár
A pásztor áldott hamvait,
Ki értünk élt és fáradott:
Szerény emléke álljon itt!
Hüdesse: sirja messze bár,
Hü nyája tudja, érzi azt:
Hogy lelke áldva itt lebeg,
Szeretete, az itt virraszt!

* **Különvonatok a nagyvásárra.** Az államvasutak üzletvezetősége értesítette Nagyvárad városát, hogy a nagyvárad országos vásár alkalmából június hó 27., 28. és 29-én reggel Komádiból Nagyváradig és Székelyhídtől Nagyváradig külön vásári vonatok közlekednek.

* **A 67-es megyei párt értekezlete.** A biharmegyei 67-es párt a mai megyegyűlés alkalmából tegnap délután értekezletet tartott Bodthy László elnöklete alatt a Pannonia-éttermében melyen mintegy 40-en voltak jelen. A választás utján betöltendő szolgabíró állást, némi vita után, nyílt kérdésnek hagyták s így a párt tagjai a mai közgyűlésen szabadon szavazhatnak a jelöltek bármelyikére. — A milliós kölcsönre nézve a párt abban állapodott meg, hogy indítványozza, miszerint a közgyűlés több pénzintézetből is kérjen be ajánlatot.

* **Halálozás.** Városunk egyik ismert iparos polgára: Gazdag György építőmester élete 55 ik évében, hétfőn este elhunyt. Temetése június 17-én délután 6 órakor megy végbe az uri-utcai gyászszobából.

* **A bihari Hágó-ut elkészítése.** Nagyvárad városa elkészítette a bihari Hágó-utat, mely már évek óta járhatatlan állapotban volt. A földmunkákat nem vállalkozónak, hanem a földmunkásoknak adták ki. A városi főmérnök a munkálatok elkészítését bejelentette a tanácsnak, azzal, hogy a munkákat teljesen jól, a követelményeknek megfelelőleg elkészítették a munkások. Fejtegeti a hasonló munkák ilyen módon való vállalatba adásának szociális jelentőségét s javasolja, hogy a négy vezető munkásnak, akik a felelősséget viselték, de a munkadíjból azért a többivel egyformán részesültek, a város 10—10 korona jutalmat adjon. A négy vezető munkás: Selmeczi Mátyás, Papp Mihály, Kabai János és Papp János földmunkások.

* **A Polgári Takarékszövetkezet** befizetéseit folyó hó 18-án azaz csütörtökön, ünnep miatt d. e. 9—11-ig teljesítendő.

* **Halálos fürdés.** Nagyváradon a fürdőzésnek első áldozata az idei fürdő évad alatt egy katona lett. Tegnap délután a 37-ik gyalogezredből több katona ment le a Körözre a Kankolics-féle uszoda mellé ruhát mosni. Az idő nagyon meleg volt s a víz mellett a katonák közül Szatmári András 10-ik századbeli

szakaszvezetőnek kedve támadt a fürdéshez. Társait a paron hagyva a Köröz közepébe ment be s ott akar fürdeni. A víz ott igen mély s a katona a Köröz talaját nem ismerte. Alig haladt ott pár lépést amikor elmerült. Még segélyért sem tudott kiáltani. A paron maradt társai látták a szerencsétlenséget azonban nem mertek bemenni a mély vízbe. A szerencsétlen szakaszvezető egynéhányszor felbukkant a víz színére, azután nyom nélkül eltűnt. A paron maradt katonák teljes óráig keresték a hullát míg végre megtalálták. Az esetről értesítettek a parancsnokságot, ahol intézkedtek a hulla elszállítása iránt.

* **Eltűnt leány.** Farnos János napszámos Széles-u. 18. sz. a lakos tegnap bejelentette, hogy 4 évvel ezelőtt örökbe fogadott leánya: Kriszta Nina szürdemeteri születésű 16 éves árvalány folyó hó 11-én lakásáról eltűnt s magával vitte panaszosnak 4 drb zsebkezdőjét, 1 fésűt s panaszos esketési bizonyítványát.

* **Az Edison színház sikere.** A pompás látványos új műsor, melyet az Edison színház most mutatott be a Bazár-kertben, zajos nagy sikert aratott. Ritkaság a mozgófényképeknek ilyen pazar kollekcója, mint amint ez a műsor tár a közönség elé. Főképp a bohózatoknak van óriási hatása, de a többi kép is általános elismerésben részesül. A gyönyörű műsört ajánljuk a közönség figyelmébe.

* **Ismét egy ismeretlen tolvaj.** Vukichich Mlivoj honvédszázados panaszolta tegnap a rendőrségen, hogy tegnap reggelre a hálószoba asztalára letett tárczájából 90 koronát ismeretlen tettes ellopott. Miután a százados hálószobája az utcára nyílik s az ablakot éjjelre nyitva hagyta a tolvaj valószínűleg az ablakon mászott be. Nyomozás folyamatban van. Nincs kizárva azonban, hogy a helyi viszonyokkal alaposan ismerős tettes követte el a lopást.

* **A Pannónia-szálló éttermében, szóna reggeli** minden nap felszolgálatik. Frissen csapolt sör. Kitűnő bor. Minden este cigányzene.

* **Apró hírek.** Tolvaj kocsi. Fried Mór pékmester feljelentette Krecs János kocsisát, amiért a lisztvásárlás céljából reá bizott 60 koronát elsikkasztotta s megszökött. — *Elgázolások.* Papp György honvédhadnagy folyó hó 15-én délelőtt a színház előtti kocsi uttesten kerékpárjával elütötte Rubint Ernő 10 éves gyermeket, ki könnyebb sérülést szenvedett. Az eljárást a rendőrség megindította. — Tegnap reggel 7 órakor pedig a Szent László-téren Huvé Margit peceszőlősi lakos tejárus egyfogatu talyigájával elütötte Nyárádi Lajos 10 éves lakatos Torna-u. 4. sz. a. 1. kost, ki jobb karján jelentéktelenebb horzsolást szenvedett.

* **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták k:

70,000 koronát nyert: 61565.
15,000 koronát nyert: 63331.
3000 koronát nyert: 13441.
2000 koronát nyertek: 61610 107859.
1000 koronát nyertek: 36828 58201.
500 koronát nyertek: 42841 67204 92491 107018 121805.

A többi kihuzott számok 300 koronát nyertek.

* **A Pannónia-kávéházban** ma este és a következő napokon 36-ik Rácz Laci cigány- király teljes zenekarával hangversenyt tart.

* **Európa mozija.** Kies fekvésű, hegyi ózondus levegőjü kerthelyiségében a szolid ki- szolgálásáról és pompás konyhájáról híres Európa-szállónak remek mozgófényképek, az Apolló-mozgófénykép-színház mesésen sikerült főlvételei szórakoztatják a mulatni vágyó közönséget. A széles vetítő-vásznon meglevnednek az orosz forradalom véres mozzanatait, az anarkisták, a forradalmárok bombáinak borzal-

mas pusztításai markáns, élethű színekkel peregnék be előttünk, majd a kacagtató bohózatok és a legaktuálisabb, legújabb párisi fölvetések szórakoztatják a publikumot. *Belépő-díj nincs.* Szolid kiszolgálás. Igen olcsó árak.

* **Uj vendéglő.** A volt «Kecskeméty-féle» vendéglőt — mely a vidékiek kedves találkozó helye *Strobl János* vendéglős vette meg. Nagy nyári helyiségek. Kitűnő borok és frissen csapolt kőbányai sör hideg és meleg ételek állandóan kaphatók.

* **Legújabb látványosság.** Nagyváradon a városháza közvetlen közelében lévő *Kőrös-parti Komló kert vendéglő*, amely teljesen újonnan átalakítva megnyílt. A vendéglő csaknem egyetlen a maga nemében, a Kőrös partján van, bor, meleg nincs, de van 10 komló lugas (kedvezőtlen idő esetén tágas, fedett helyiségek) tündéres kivilágítás, kitűnő borok, kőbányai csapolt sör, jó magyar konyha. — A vendéglős *Bors János*, — ki régi jó ismerőse a nagyváradi közönségnek, ezeken felül még elsőrangú cigányzenével és katonazene, automatával is mulattatja a közönséget.

x **MOLNAR H.** Bémer-téri cukrászdájában állandóan 2-szer naponta friss Mignon kávéhoz való sütőmennyek és tea-sütőmennyek kaphatók. Telefon 396.

x **Panama kalapok, nyári férfingek és színes cipők REICHARD** áruházában olcsón lesznek árulva.

Biharmegyei emberek pusztulása Amerikában.

A nagymérvű visszavándorlás még mindig nem volt elég elrettentő képe a kivándorlásnak. Azóta is vannak sokan, akik a biztos kenyeret felcserélik a bizonytalannal. Kivándorlás és visszavándorlás még mindig tart, csak nem olyan nagy arányokban. A visszavándorolt magyarok az aranyban, jólétben bővelkedő Amerikáról szomorú dolgokat mesélnek és a legtöbben a telt zseb helyett egy ütött-kopott vándorbotot hoznak magukkal.

A gyors meggazdagodásra vágyó embereknek ám mindez nem elég. Minden kivándorló erősebbnek, ügyesebbnek tartja magát s rá lép az ingadozó ösvényre, melynek vége rendszerint a nyomor. Összetörve, tetterő nélkül, mint egy roncs kerül vissza, vagy pusztul el az ilyen ember, de azért mindig vannak, akik élehetetlen gyáváknak mondják azokat és ők tovább próbálják a szerencsét.

Hogy Amerikában mily rettenetes sorsa van az odavándorolt embereknek fényesen illusztrálja azt egy most érkezett levél. A levelet Zopányi Albert írta. Idevaló nagyváradi ember. Mint munkabíró ember ment ki Amerikába egy waggongyárba szerződött, ahol kivülről még igen sok biharmegyei ember is dolgozott. A munkásokat jól fizették, azonban oly drága volt a megélhetésük, hogy nem volt arányban a jövedelmükkel.

A múlt héten a gyárban egy hatalmas gözcső megrepedt s a kitóduló gőz az ott dolgozó munkások közül tizenötöt megégetett. A megégett emberek mindnyájan biharmegyeiek. A szerencsétlen emberek hulláját minden szertartás nélkül temették el.

Megdöbbenő amit a levélírója mond. A hullákat nem a rendes temetőben temették, hanem egy közönséges gödörbe hányták s úgy földelték el mint az állatokat.

A levél írója a magyarok sorsáról nagyon siralmas dolgokat írt. Azt mondja többek között, hogy ott a magyarokat valóságos rabszolgáknak nézik és az ottani emberek minden

alkalmat felhasználnak arra, hogy őket zsarolják.

A néptől meg úgy félnek az oda vándoroltak, mint a haramiáktól. Képesek a magyarokat fényes nappal megtámadni és a ruhájuktól megfosztani.

Végül figyelmeztet minden magyart, hogy óvakodjék Amerikától.

IRODALOM.

Tanítók évkönyve.

A Szent István-Társulat ily néven egy új vállalkozást indít meg, melynek első kötete július hó folyamán kerül ki a sajtó alól. Eleltrevaló, céltudatos vállalkozás ez, mely a nemzeti és keresztényi alapokon fejlődő népnevelés munkáját van hivatva erősíteni. Az *Évkönyv* szerkesztője Wolmuth Ernő, az ismert neveléstani író, a munkatársak közt pedig oly előkelő nevek akadnak, mint: Prohászka Ottokár, Giesswein Sándor, Erdősi Károly, Göröcsöni Dénes, Ember Károly, stb. A rendkívül gazdag gyakorlati részen kívül a legaktuálisabb témákat tárgyaló másfél tucatnyi önálló tanulmány e kötetet valóságos szociálpedagógiai vezérkönyvvé avatja. Elsősorban tanítók, nevelők és tanítójelöltek használatára készült ez a könyv, de nélkülözhetetlen lelkészek, szülők s mindazok számára is, akik akár hivatásuknál, akár állapotuknál fogva érdeklődnek a nevelés ügyei iránt. A kb. 18 ivnyi vászonkötésű vaskos könyv ára 3 korona, azonban a Társulat tagjai és állandó megrendelői 1 korona kedvezményes áron kapják. Megrendeléseket legcélszerűbb postautalványon jelezni.

TANÜGY.

Az első magyar katechetikai tanfolyam.

A magyarországi római katolikus hittanár- és hitoktatók egyesülete folyó évi június 30-tól július 4-ig szemléltető eszközök kiállításával kapcsolatos katechetikai tanfolyamot rendez Budapesten.

A kurzus előadói a nép- és középiskolai vallástani kérdéseit fogják tárgyalni.

A tanfolyammal kapcsolatos tanszerkiállítás a hazai ilyenmű termékekben való nagy szegénységünkről fog ugyan tanuskodni a külfölddel szemben, de hihetőleg üdvös fölbuzdulásra fog vezetni.

A katechetikai tanfolyamon dr. Dudek János, dr. Perémy Imre, dr. Walter Gyula, Novák Lajos, Török Mihály, Siposs Antal Félix, Petrovits Emil, dr. Mihályfi Akos, Tower Vilmos, Acsay Antal, Bodnár Gáspár, Izsó Alajos, Milakovszky István, dr. Schütz Antal, Szuszai Antal, Mátyás Engelbert, dr. Pokorny Emánuel, dr. Fischer-Colbrie Agost kassai püspök, dr. Strommer Viktor tartanak előadásokat.

Az előadások a központi papnevelőintézet földszintes nagy ebédlőjében tartatnak s utánuk hozzászólások következhetnek. Az előadások körülbelül háromnegyed órát, a hozzászólások átlag öt-öt percet vehetnek igénybe.

A szemléltető eszközök kiállítása a központi papnevelőintézet elsőemeleti dísztermében csakis a tanfolyam idejére szorítkozik és az előadások alatt zárva marad.

Az előadásokon való megjelenésre s a kiállítás megtekintésére a résztvevő-jegy jogosít föl, amely 3 korona részvételi díj beklüldése mellett a Magyarországi Római Katolikus Hit-

tanárok és Hitoktatók Egyesületének titkárnál, *Andermann Miklós* urnál (Budapest, IV. kerület, Váci-utca 45. szám II. emelet) szereshető meg. Későn érkező rendelések a tanfolyam megnyitása előtt személyesen intézettek el.

Oly egyesületi tagok, akik a tanfolyam idején nem akarnak nyilvános szállóban lakni, az egyesület közvetítése mellett részben ingyenesen, részben egy korona napi díj ellenében kaphatnak szállást fővárosi katolikus intézetekben, ha erre vonatkozó óhajukat június 25-dikéig bejelentik az egyesületi titkárnál.

Az iparoktatási bizottság ülése. Nagyvárad város iparoktatási szakbizottsága, *Ragány János* elnöke alatt tegnap ülést tartott a városházán. A női kereskedelmi tanfolyam vizsgálatahoz a bizottság képviselőiben dr. *Edelmann Menyhért* és dr. *Mártonffy Marczel* küldettek ki. Megállapították az iparos tanonciskolák s az iparosság továbbképző tanfolyamának jövő évi költségvetését. *Szabó Károly* asztalos iparosnak, aki a faipari szakrajtot tanította és *Szentkereszty Tivadar* tanítónak, eredményes, kiváló működésükért 100—100 korona jutalmat szavaztak meg. Apróbb folyó ügyeket tárgyaltak még.

SZINHÁZ.

Az ember tragédiája a Népszínházban.

A Népszínház-Vigopera igazgatói: *Máder Rezső* és *Bálint Dezső* merész gondolatot valószínűsített meg: előadták *Madách világszerte* híres alkotását: »Az ember tragédiája«. Hiszen előadták ezt a Nemzeti Színházban is és pedig legelőször, az igaz. De olyan nagy koncepcióban, olyan fényes díszletekkel, forgó színpadon, szóval a modern technika minden vívmányával felszerelve még magyar színpadon nem adták ezt a darabot. A nagy siker, mely tegnap este osztályrészül jutott, nagy elégtételül szolgálhat a kiváló igazgatóknak, akiket azzal rémitgettek, hogy a kánikulai meleg meg fogja buktatni ezt a vállalkozást. Nem buktatta meg; ellenkezőleg, nem lehetett jegyet kapni. Igaz, hogy az érdeklődésben nagy része van *Beregi Oszkár*nak, ennek a kiváló drámai művésznek és *Tótvölgyi Margit*nak, a vidék legjobb tragikájának. De kétségtelen, hogy az a nagy érdeklődés, mely ma megnyilvánult, fönnttartható lesz ezután, mert az igazgatóság az a szándéka, hogy e hónapban egymásután föllépteti a vidék legjelesebb Adámjait és Éváit.

Lesz tehát alkalmunk érdekes vendégszerreplésekre s a vidéki publikum, ha kedves színezeit ebben a nagy koncepciója alakításban látni akarja, kielégítheti kíváncsiságát.

A darab díszleteit *Hevesi Sándor* főrendező bővítette ki új díszletekkel. Gyönyörű a menyországi; a paradicsomi díszlet. Szentációs hatása van *Rómának* és *Bizáncnak*. Róma hatalmas dór oszlopai, szobraival, a fórum följárásával és Bizánc kupolás tornyaival, templomával. Páris és London már méreteikkel is imponálnak. A prágai kép nyílt színen pár másodperc alatt változik át Párisra, a forradalomra; Kepler íróasztala guillotinná, előttünk a Gréve piaca, a háttérben a *Notredame* templom, körötte szennyes házak, zeg-zug s utcák.

London szintén nyílt színen változik át temetővé. Sokkal szomorubb, mint a Nemzeti Színházban az *Eszkimó* jelenet, sűrű hulló hóban álmodja *Adám* utolsó álmát.

Pazar művézi diszletek, hatalmas zenekar és kórusok óriási tömegek és kiváló művészek: ez az ember tragédiája új köntésében, mellyel a Népszínház, Vigopera egy maradandó remekművet illesztett a műsorában. Az előadás minden kívánalmat kielégített. Impozáns volt Páris, százával zájong a színpadon a fúvósalmi nép. A Marseillaisét dalárdák énekeltek.

TÁVIRATOK.

Mérsékelt román párt.

Budapest, június 16. Előkelő román férfiak értekezletet tartottak, melyen kimondták, hogy megalakítják a mérsékelt románpártot. Az új román párt nem fogja osztani nézetét a román szélsőségekkel.

Gyárfás Hugó öngyilkossága.

Budapest, június 16. A tegnap öngyilkossá lett Gyárfás Hugóról megállapították, hogy a nyomor vitte tettének elkövetésére. Ügyvédi diplomával kezében kénytelen volt 50—60 forintért tengetni életét ügyvédi irodákban. Majd kísérletet tett és irodát nyitott, azonban 7 napon keresztül egyetlenegy kliense se volt.

Diáktüntetés Bécsben.

Bécs, június 16. A diákok nagy tüntetést rendeztek Bécsben. Tömegesen vonultak előbb fel a közoktatásügyi miniszteri palota elé. Innen hosszú sorban a parlament elé igyekeztek, amikor rendőrök állották útjukat. A diákok erre megtámadták a rendőröket. Hogy a tüntetés véres kimenetelű nem volt, az egyedül a rendőrtisztviselőknél tulajdonítható. A tüntető diákok a parlament előtt osztottak szét dr Michel beszédére.

Spanyol-francia barátság.

Saragossa, június 15. A királynak a francia kiállítási bizottság által való fogadtatása alkalmából Figueroa márkai igazságügyminiszter kitéjezt adott a spanyol kormány Franciaország iránt érzett rokonszenvének és azt mondta a kiállítás egyik bizonyítéka annak, hogy a francia és a spanyol nép testvérek. Kérte Cruppi kereskedelmi minisztert, hogy Fallières elnöknek s francia kormányának Spanyolország barátságos érzelmeit tolmácsolja.

Szaragossza, június 16. A király a tiszteletére rendezett banketten tósztot mondott, amelyben örömeinek adott kifejezést, hogy ismét Aragonia nemeseinek körében időzhet és pedig egy francia miniszter társaságában. Ha Franciaország és Spanyolország száz év előtt harcban álltak is, ma szoros kötelék fűzi őket egybe, amely javára fog szolgálni Spanyolországnak.

Igazságszolgáltatás.

Elitelték orgazdaságért.

Tegnap volt a főtárgyalás abban a nagyszabású bűnperben, melyben K. V. a Pannóniaszálloda volt bérletje, P. Gy. és Gy.-né a színházi bodega tulajdonosai a Kern és Petrovics egykori fűszerkereskedő cég kárára elkövetett

orgazdaság büntetettével voltak vádolva. A tárgyalás során beigazolást nyert, hogy K. a cég volt alkalmazottjától Fehér Bélától hozott lopott árukat megvásárolta s az áruk értéke több száz koronára tehető.

A bíróság dr Ertsey Péter képviseletében megjelent dr Kugler József védő alapos, kiváló védelme után 6 havi börtönrre és 3 évi hivatalvesztésre ítélte, míg P.-t és P. nejét dr Fráter Pál hatalmas védőbeszéde után a vád és következményei alól felmentette. K. védője felbezést jelentett be.

Megbüntetett izgatók.

Csokaly községében a véresszáju izgatók főkolompósa, Nagy Imre a múlt évben az előjáróság felettes hatósága ellen izgatott. Ugyanis a község jószág-állományában lépfene lépett fel, minek következtében a községet zár alá vették és a jószágot nem engedték ki a legelőre. Nagy Imre a jószágtartó gazdákat arra bujtogatta, hogy azok követeljék, miszerint a zárlatot oldják fel s az állatorvost kergessék ki Csokaly községéből. Emiatt Nagy Imrét és nyolc társát most 25—50 korona pénzbüntetéssel sújtotta a székelyhídi főszolgabíró.

REGÉNYCSARNOK.

TÉVUTON.

Regény.

Írta:

ALESSANDRO SCARPA.

(Folytatás.)

(74)

A tábornok hallgatott.

— Hm! hisz jobban ösmeri nálamnál, — kezdé Sterzl rövid vártatva, újra, — és ön, a mint a kicsike mondja, részben szemtanuja is volt ennek a holdlány melletti eljegyzésnek... Mit gondol, csakugyan szándéka lehet e Zinkát... nőül venni?

— Annyit tudok, hogy örütséggel szerelmes belé és még Ilsenberghék is, kik előttem megbeszéltek a dolgot Vulpini hercegnővel, nem tudják elképzelni, mikép volna lehetséges, hogy ő, eltekintve attól, vajjon érzelmei ráviszik-e vagy sem, — elkerülhesse ezek után kezének felajánlását, — felelé az öreg ur kitérőleg.

— Vederemo! — mormogá Sterzl. — Az órára nézet; — fél tíz! — kiáltá izgatottan. A dolog egyre érthetlenebbé válik; mégis csak át szeretné még egyszer nézni a Palazzo di Veneziaába; vadásza tán legalább tudni fogja, hol van, mikorra várják vissza. Kérem, várjon be itten, tábornok; — és suttogva hozzá tevő:

— Akadályozza meg anyámat, nehogy felkeresse Zinkát; a gyermek nem bírná el az izgalmat.

Elsietett. Fél órával később visszatért.

— Nos? — kérdé a tábornok és elébe menve.

— Már egy óra után a herceggel, Jantskyékkal és Sieburggal Frascatiba indult, — szólt Sterzl tompán. — Midőn azt kérdeztem a vadásztól, visszatér-e még ma, azt felelte: »Mindenesetre, miután a gróf ur holnap tizenegy órakor a herceggel elutazik.« — Igen, habozott eljegyzésének kijelentésével, mert félt hogy fivérével kellemetlen jelenete lehetne — elutazik, mert tőlem fél — a »High Life« nyitva ott feküdt íróasztalán!

Egy ruha suhogása hallatszott — hátranéztek s ott látták állani Zinkát, zilált hajjal, feszülten hallgatódzva, szörnyen kisírt szemekkel.

— Zinka! — kiáltá Sterzl s rémülten sietett feléje.

Szemei megmerevedtek, ingadozott, kezeivel izgatottan a légtérbe kapott és alétan hanyatlott karjaiba. Az erős férfi reszkette nyomta a szőke fejcskét keblére és mint egy beteg gyermeket, kivitte a szobából.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Megkezdik a sáskairtást.

Nagylétai tudósítónk a sáska pusztításáról újabb és meglepő dolgokról ad hírt. Ugyanis nem csupán a marokkói sáska pusztít ott, hanem többféle is. A pusztítás még most éppen nem jár eredménnyel, mert a lakosság tulajdonképpen most sem tudja, hogy mily nagy terület van megtörtözve a sáskától. A marokkói sáska irtása meg már késői munka, mert a férgek nagy része szárnyra kelt s ha a nép üldözi, csak idegen földeket fertőz meg vele. A sáskairtáshoz műszaki vezetőül tegnap Debrecenből Jablonszky, az országos rovarügyi állomás igazgatója Nagylétára utazott. Az igazgató meglepő állapotokat konstataált Nagylétán. Ugyanis megjelenése után nyomban konstataálta, hogy Nagyléta határában nem egy sáska pusztít, hanem négyféle.

Megvizsgálta a földeket és ekkor megállapította, hogy mintegy ezeröttszáz hold területet fertőzött meg a sáska és már ezen a területen a pusztítás nagyon előre haladott. Az igazgató mindamellet most meghagyta, hogy a jövő hétig sűrű vasboronával pusztítsák a sáskát. Jablonszky tegnap már vissza is utazott Debrecenbe, mert ott még a Hortobágyon nem fejezték be teljesen az óriási földterület dezinficiálását.

A jövő héten Jablonszky megfelelő számú szakemberrel Nagylétára ismét ki fog utazni, ahol teljes apparátéssal fognak hozzá a sáska pusztításához. A Hortobágyról hatvan géppel fog kimenni és elejét veszi a sáska tovább terjedésének.

Nagyváradai országos vásár. A jövő hét végén lesz Nagyváradon a nyári országos vásár, a következő sorrendben: június 26—27-én juhvásár, 28—29—30-án termény, barom és lóvásár, 28—29—30-án és július 1—2—3-án kézműipar és általános vásár.

Nagymérvű takonykór. Bogvoszló község loállományában takonykór lépett. A veszélyes betegség folytán a lovak közül ezideig 13-at kellett lebunkózni.

A beéli termések állása. Mint beéli tudósítónk jelenti ott tegnap jótékony csendes eső volt. A veteményekre nagyon kedvező hatással volt az eső. A beéli járásban különben a vetések állása jelenleg igen kedvező.

Nagyvásár Margitán. Margitán július 15—16—17-én lesz megtartva az országos vásár.

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1908. június 16.

Magyar arany járadék 4 száz.	— —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— —	93.25
Magyar koronajáradék	— — —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	— — —	93.50
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	— — —	94.50
Magyar nyereséj sorsjegy kölesön	— — —	186.—
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	— — —	145.—
Osztrák járadék papírban	— — —	97.25
Osztrák járadék ezüstben	— — —	99.—
Osztrák járadék aranyban	— — —	116.50
Osztrák korona járadék	— — —	97.50
1860. osztr. államsorsjegyek	— — —	150.25
Osztrák magyar bankrészevény	— — —	1730.—
Magyar hitelbank-részevény	— — —	748.—
Osztrák hitelbank-részevény	— — —	631.50
Magyar hitelrészevény	— — —	689.50

A szerkesztésért felelős

Dr. VUCSKICS GYULA.

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉK-PÉNZTÁR JELZÁLOGKÖLCSÖNEI.

A Nagyszaboni Általános Takarékpénztár (Nagyszabon) ad félévi tőkét és kamatokat magukban foglaló egyenlő részletekben teljesen törleszhető jelzálogkölcsonöket és pedig 10, 15, 18, 23, 25, 27 $\frac{1}{2}$, 32, 35, 40, 41, 44 $\frac{1}{2}$, 50 évi törlesztésre.

Kölcsonkérvényeket elfogad: **Breitenstein Frigyes, Bethlen-utca 9.**, ki egyszersmind bővebb felvilágosítást is nyújt. 170

70 év óta a SIRUP-PAGLIANO mint a legjobb és legbiztosabb hashajtószer sok ezer családnál eredményesen van bevezetve. Ezen Girolamo Pagliano florenzi tanár által feltalált és 1838. óta előállított vértisztítószer csak akkor valódi és eredményes, ha a gyártmány a törvényesen védett kékvignettával és Girolamo Pagliano tanár névaláírásával van ellátva. Ezen különlegességek orvosi rendeltetése az ország minden jobb gyógyszeráránál kaphatók. Orvosi rendelés szerint használva, megszüntetik a székrekedést és annak következményeit, mint vértelődés a fejbe stb., előmozdítják az anyagcsere és vértisztítóan hatnak bőrkiütések, köszvény, csusz (rheuma)-nál stb. Elismert szer étvágytalanság és az ülő foglalkozás egyéb következményei ellen. A „Girolamo Pagliano” készítmények folyékony szirupalakban és por alakban kaphatók. Megrepedések intézendők: Girolamo Pagliano tanár Florenz (A 48.) Via Pandolfini. Elismerő-leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselőség: Dr. F. Herzig, Wien, VII. (A 48.) Mariahilfstrasse 48. Gyógyszertárak főraktárként legelőnyösebb feltételek mellett kerestetnek.

Fülöp István Európa szállodája.

Nagyvárad legkellemesebb látogatott, szórakozó helye. Most nyitott meg az Európa remek herthelyisége. Kiváló egészséges hegyi levegő. Villamos megállóhely. Telefon. Naponta pompás cigányzene. A vendéglős saját tarmésű, kiváló boraival, finom Dréher sörrrel szolgál a közönségnek. Elsőrendű konyha. A szoba árak igen mérsékelték. Az előkelően berendezett szállodát és a gyönyörű kerthelyiséget ajánljuk a közönség figyelmébe.

Artézi kutifurók figyelmébe.

Villamos központi telepünk tápvizének ellátására artézi kutifurását határoztuk el. Akik e munkára reflektálni óhajtanak, jelentkezzenek alulírt cím igazgatóságánál.

Magyvárad Város Villamos Műve.

BUZIÁSGYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirada és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsik Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15. szeptember 15.

== Speciális gyógyfürdő szivbeteg részére, ==
női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kö- és fővénybetegségeknél, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápkor, verszegénység, görvény- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radiotiv szénsavas sós és szénsavas vasas források. Prospectust kívánatra küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MÜVEK

kartelen kívül szállítatnak, azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szénsavat

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szénsavval.

320

== Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás! ==
Sürgöncyim: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 18. sz.

Vizsgai jutalom könyvek

a legnagyobb választékban kapható

SEBŐ IMRE

könyv és papir kereskedésében

Nagyváradon, Rákóczi-út.